

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 105-32

Chișinău

13 februarie 2014

Biroul Permanent al Parlamentului

În temeiul articolului 73 din Constituția Republicii Moldova, se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr.105–XVI din 16 mai 2008 cu privire la protecția martorilor și altor participanți la procesul penal, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.105 din 10 februarie 2014.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege - Ministerul Afacerilor Interne.

Anexă:

- 1.Hotărârea Guvernului nr.105 din 10 februarie 2014 - 2 ex.(limba română și rusă)
- 2.Proiectul de lege nominalizat - 1 ex. (limba română și rusă)
- 3.Nota informativă (limba română și rusă)
- 4.Expertiza Centrului Național Anticorupție
- 5.Avizul Ministerului Justiției

Secretar General al Guvernului

Victor BODIU

Ex. N. Sardu
Tel.: 022-250-579

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D. D. P. Nr. <u>60</u>		
" <u>13</u> "	<u>02</u>	<u>2014</u>
Orn		

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+373-22-250104

Fax:
+373-22-242696

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. 105
10 februarie 2014
din _____
Chișinău

**Privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea
și completarea Legii nr. 105-XVI din 16 mai 2008 cu privire
la protecția martorilor și altor participanți la procesul penal**

Guvernul **HOTĂRĂȘTE:**

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 105-XVI din 16 mai 2008 cu privire la protecția martorilor și altor participanți la procesul penal.

Prim-ministru

Contrasemnează:

Ministrul afacerilor interne

Ministrul finanțelor

Ministrul justiției

IURIE LEANCĂ

Dorin Recean

Anatol Arapu

Oleg Efrim

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE****pentru modificarea și completarea
Legii nr. 105-XVI din 16 mai 2008 cu privire la protecția
martorilor și altor participanți la procesul penal**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articol unic. – Legea nr. 105-XVI din 16 mai 2008 cu privire la protecția martorilor și altor participanți la procesul penal (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 112-114, art. 434), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 2 alineatul (1):

la punctul 1) literele a), b) și c), după cuvintele „cauză penală” se introduce textul „pe infracțiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave, în condițiile art. 1 din prezenta lege”;

la punctul 5), cifra „13” se substituie cu sintagma „14 și 14¹”;

la punctul 8), sintagma „art. 11 al” se exclude, iar cuvântul „Legii” se substituie cu cuvântul „Legea”;

la punctul 12), cuvintele „în cadrul programului de protecție” se exclud; se completează în final cu punctele 13), 14) și 15) cu următorul cuprins:

„13) *persoana protejată aflată în locurile de detenție* – persoană protejată, în privința căreia a fost aplicată reținerea, măsura preventivă „arestul preventiv” sau în privința căreia este emisă o sentință de condamnare cu închisoare sau detențiune pe viață;

14) *loc de detenție* – locul unde sînt plasate persoanele în privința cărora s-a aplicat reținerea, măsura preventivă sub formă de „arest preventiv” sau locul unde persoana execută pedeapsa cu închisoare sau detențiune pe viață;

15) *administrația locului de detenție* – conducerea subdiviziunii locului de detenție.”

2. Articolul 3:

titlul articolului va avea următorul cuprins: „Temeiurile de includere în programul de protecție a participanților în proces”;

dispoziția va avea următorul cuprins:

„Temeiurile de includere în programul de protecție a participanților în procesul penal constituie”;

litera c) se completează în final cu textul „ce ține de infracțiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave”.

3. La articolul 4 alineatul (1), textul „art. 215 din Codul de procedură penală” se substituie cu textul „Legea nr. 245-XVI din 27 noiembrie 2008 cu privire la secretul de stat”.

4. La articolul 6, alineatul (1) se completează cu litera k) cu următorul cuprins:

„k) efectuează măsuri speciale de investigații în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.”;

5. Articolul 8 se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) La propunerea motivată a organului abilitat, procurorul autorizează și/sau înaintează judecătorului de instrucție pentru autorizare măsurile speciale de investigație în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.”

6. La articolul 11 litera a), după cuvintele „să solicite” se introduce textul „revizuirea programului de”.

7. La articolul 12, alineatul (1) se completează cu litera f) cu următorul cuprins:

„f) în cazul în care refuză semnarea acordului de protecție, să argumenteze în scris refuzul.”

8. Articolul 13:

la alineatul (3), cuvintele „persoanei protejate” se substituie cu cuvintele „participantului la procesul penal”;

la alineatul (3) litera b), cuvântul „ei” se substituie prin cuvântul „lui”, iar litera g) se exclude;

alineatul (4) se exclude.

9. Legea se completează cu articolele 13¹, 14¹ și 22¹ cu următorul cuprins:

„**Articolul 13¹**. Măsurile urgente aplicate persoanelor aflate în locurile de detenție

(1) Măsurile urgente în privința persoanelor aflate în locurile de detenție sînt aplicate de către administrația locului de detenție, cu informarea imediată, dar nu mai tîrziu de 24 ore, a procurorului care efectuează controlul asupra respectării legislației în locurile de detenție.

(2) Măsurile urgente aplicate de administrația locului de detenție, în privința persoanei protejate aflate în locurile de detenție, constau în:

a) plasarea într-un loc special amenajat în acest scop;

b) transferul la un alt loc de detenție;

c) transportarea cu aplicarea unor măsuri mai riguroase de protecție;

d) instalarea tehnicii speciale de semnalizare în locul de detenție;

e) instalarea în încăperile de detenție a legăturii telefonice directe (interfon) cu unitatea de gardă a locului de detenție.”;

„Articolul 14¹. Măsurile de protecție a persoanelor protejate aflate în locurile de detenție

(1) Măsurile de protecție prevăzute în art. 14 alin. (1), lit. b) al prezentei legi pot fi aplicate și persoanelor protejate aflate în stare de detenție.

(2) Persoana care execută pedeapsa cu închisoare poate fi transferată la un alt penitenciar din Republica Moldova sau la un penitenciar din altă țară în baza acordurilor de asistență juridică internațională în materie penală la care Republica Moldova este parte.”;

„Articolul 22¹. Măsurile de asistență a persoanelor protejate aflate în locurile de detenție

(1) În acordul de protecție pot fi incluse și alte măsuri de asistență, cum ar fi:

- a) asistența medicală;
- b) asistența juridică;
- c) asistența psihologică și socială.

(2) Măsurile de asistență în privința persoanelor protejate în locurile de detenție se aplică de către administrația locului de detenție, în condițiile Codului de executare și alte acte normative în vigoare.”

10. La articolul 27 alineatul (5) litera c), textul „în conformitate cu art. 8” se substituie cu cuvintele „de prezenta lege”.

11. Articolul 29:

la alineatul (3), sintagma „lit.a), d) și f)” se substituie cu sintagma „lit.a), d), e) și f)”;

se completează cu alineatul (5) cu următorul cuprins:

„(5) După ce cauza penală pe marginea căreia persoana protejată a furnizat date, informații, probe concludente și în rezultatul căreia a fost inclusă în programul de protecție a fost examinată de instanța de judecată și s-a emis o hotărâre definitivă și irevocabilă, dar pericolul nu a dispărut, programul de protecție poate continua, însă în cazul parvenirii uneia dintre situațiile prevăzute de art. 29 alin. (1) lit. a), d), e) și f), programul de protecție poate înceta prin hotărârea judecătorului de instrucție din cadrul instanței de judecată care a examinat în prima instanță cauza penală, în baza căreia a fost inclusă persoana în programul de protecție.”

Președintele Parlamentului

**Notă informativă la proiectul Legii pentru modificarea și completarea
Legii nr. 105-XVI din 16 mai 2008 cu privire la protecția martorilor
și altor participanți la procesul penal**

Avînd ca bază necesitatea aducerii în concordanță a cadrului normativ care reglementează mecanismul de asigurare a securității participanților la procesul penal cu prevederile legislației în vigoare relevante, în speță cu prevederile Codului penal, Codului de procedură penală, Legii cu privire la activitatea specială de investigații, precum și cu practica internațională a altor state (România), a fost elaborat respectivul proiect de Lege.

Scopul proiectului prenotat este de a stabili un mecanism clar de asigurare a securității participanților la procesul penal a căror viață, integritate corporală, libertate ori proprietate sunt amenințate din considerentul că dețin date pe care au acceptat să le furnizeze organelor de ocrotire a normelor de drept și care constituie probe concludente în ceea ce privește săvîrșirea unor infracțiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave.

Amendarea art. 2 alin. (1) lit. a) – c) a fost propusă în contextul excluderii unei duble interpretări, întrucît există cazuri cînd organul emitent a hotărîrilor de aplicare a măsurilor de protecție se bazează pe art. 2 al Legii date și neglijează prevederile art. 1 din prezenta Lege, care prevede asigurarea securității participanților la procesul penal, care dețin date cu privire la săvîrșirea unor infracțiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave.

Cu titlu exemplificativ, infracțiunile prevăzute la art. 243, 326-335¹ din Codul penal, fac parte din categoria infracțiunilor ușoare sau mai puțin grave. Respectiv, în cazul acestor infracțiuni nu pot fi aplicate prevederile Legii nr. 105-XVI din 16 mai 2008.

Modificarea art. 2 alin. (1) pct. 5), ce identifică noțiunea de „măsuri de protecție” se justifică prin faptul că anume măsurile de protecție sunt cele reglementate de art. 14 din Lege, inclusiv art. 14¹ propus în proiect.

La art. 2 alin. (1) pct. 8), excluderea referinței nemijlocite la “art.11” din Legea cu privire la secretul de stat, este efectuată din considerentul că nu numai prevederea prenotată stabilește modul de asigurare a protecției secretului de stat, dar prevederile integrale ale Legii menționate.

Se propune excluderea din art. 2 alin. (1) pct. 12), a sintagmei “în cadrul programului de protecție”, deoarece decizia de includere a persoanei în programul de protecție este emisă pînă la începerea acestuia.

Suplimentar la art. 2, în vederea asigurării comprehensivității prevederilor legale, în special a amendamentelor propuse în proiect, acesta a fost completat cu noțiunile de “protejat aflat în detenție”, “loc de detenție” și “administrația locului de detenție”.

La art. 4 alin. (1), propunerea privind substituirea sintagmei “art.215 din Codul de procedură penală” cu sintagma “și cu Legea nr. 245-XVI din 27 noiembrie 2008 cu privire la secretul de stat”, se datorează faptului că Legea prenotată stabilește modul de gestionare și păstrare a informațiilor cu privire la persoana protejată care sunt atribuite la informații ce constituie secret de stat.

Completarea art. 6 alin. (1) cu lit. k), are ca bază aducerea în concordanță a legii supuse amendării cu prevederile Legii privind activitatea specială de investigații.

La fel, completarea art. 8 cu un nou alineat (alin. (3)), are drept scop aducerea Legii cu privire la protecția martorilor și altor participanți la procesul penal în corespundere cu prevederile Legii privind activitatea specială de investigații, precum și în vederea reglementării măsurilor speciale de investigație în complex cu măsurile de protecție.

Necesitatea completării art. 12 alin. (1) cu lit. f), are drept scop stabilirea unor obligații stricte pentru persoana ce beneficiază de protecție, deoarece în practică, unele persoane protejate conform Legii, folosesc în mod excesiv programul de protecție în scopuri meschine sau chiar criminale și care după elaborarea programului de protecție refuză să semneze acordul de protecție, fără nici un temei.

Completarea proiectului cu art. 13¹, 14¹ și 22¹ a fost generată de faptul că, de programul de protecție beneficiază și persoane protejate aflate în locurile de detenție, care abuziv solicită aplicarea în privința lor a măsurilor de urgență, protecție și asistență ce nu pot fi efectuate în condiții de penitenciar. Respectivile solicitări se motivează precum că Legea cu privire la protecția martorilor și altor participanți la procesul penal nu face o delimitare între persoanele protejate aflate în locurile de detenție și cele ce nu au statut de deținut. Prin urmare, în contextul lichidării respectivelor imperfecțiuni, precum și în vederea evitării asigurării cerinței de claritate prevederilor legale, se consideră necesară includerea articolelor prenotate în cuprinsul Legii.

Amendarea art. 29 alin. (3), în sensul completării acestuia cu lit. e), pe lângă celelalte condiții (lit. a), d) și f) al aceluiași articol), se datorează faptului că programul de protecție nu se aplică doar în timpul desfășurării procesului penal, ci și după. În legătură cu aceasta, ulterior finisării urmăririi penale, organul de protecție a martorilor se confruntă cu faptul că nu poate înceta programul, pe motiv că au dispărut circumstanțele care au stat la baza includerii persoanei în program, fapt ce a generat necesitatea abilitării șefului organului abilitat cu dreptul de a emite decizii de încetare a programului de protecție în baza lit. e) alin. (1) art. 29 al Legii amendate.

Completarea art. 29 cu alin. (5), are drept scop identificarea clară a organului competent, care după emiterea hotărârii definitive și irevocabile a instanței de judecată, poate înceta programul de protecție, aspect care nu este reglementat clar în prezent. Prin urmare, programul de protecție poate înceta prin decizia șefului organului abilitat în acest sens.

Implementarea prevederilor proiectului nu necesită alocarea de mijloace financiare suplimentare

În contextul celor enunțate, se consideră judicioasă amendarea Legii cu privire la protecția martorilor și altor participanți, amendamente care vor asigura un mecanism clar și sigur de protecție în acest sens.

Ministru

Dorin RECEAN